

Actieplan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden in de gevangenis van Oudenaarde

2021-2025

INHOUD

1	RICHTING GEVEND KADER	4
1.1	Decreet	4
1.2	strategisch plan 2020-2025	4
1.3	Missie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden in de gevangenis van Oudenaarde (ECHO)	4
1.4	Relevante beleidsplannen van de partners	4
1.4.1	OBRA BAKEN (VAPH)	4
1.4.2	CAW Oost-Vlaanderen	5
1.5	looptijd van het actieplan	5
2	OMGEVINGSANALYSE	6
2.1	Populatie van de gevangenis van Oudenaarde	6
2.1.1	Algemene omschrijving	6
2.1.2	Specifieke doelgroepen (cfr STRAP)	6
2.1	Evaluatie van de actieplannen in SIO (2013-2020)	6
2.2	psychische ondersteuning in de gevangenis van Oudenaarde	7
2.2.1	Intrapenitentiaire werkingen die door Vlaanderen gesubsidieerd worden	7
2.2.2	Onthaal	8
2.2.3	Wachlijsten	8
2.3	Optimale persoonsinzet JWW (2019)	8
2.4	Kloofanalyse CGG (2017)	8
2.5	SCIL-onderzoek in SIO	9
3	SD2: ALLE VLAAMSE BELEIDSDOMEINEN ZETTEN MAXIMAAL IN OP HULP- EN DIENSTVERLENING, EN IN HET BIJZONDER OP ONDERWIJS, WERK, WELZIJN, GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG EN WONEN, AAN GEDETINEERDEN OM REINTEGRATIE TE BEVORDEREN, ZODOENDE OOK RECIDIVE TE BEPERKEN EN NIEUWE SLACHTOFFERS TE VOORKOMEN	10
3.1	Huidige situatie	10
3.1.1	Re-integratie bevorderen	10
3.1.2	Recidive beperken	11
3.2	Acties vanaf 2021	11
3.2.1	Gezondheid (GGZ)	11
3.2.2	Onderwijs	13
3.2.3	Participatie van gedetineerden	14
3.3	Acties na 2023	15
4	SD3: BINNEN DE H&D BESTEDEN WE BIJZONDERE AANDACHT AAN VOLGENDE DOELGROEPEN: GERADICALISEERDEN, GEDETINEERDEN MET EEN PSYCHISCHE/PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK, VEELPLEGERS EN DADERS INTRA FAMILIAAL EN SEKSUEEL GEWELD.	16
4.1	Inleiding	16
4.2	Geradicaliseerden	16
4.2.1	Huidige situatie	16
4.2.2	Acties vanaf 2021	16
4.3	gedetineerden met een psychische/psychiatrische problematiek (inclusief verslavingsproblematieken en geïnterneerden die in de gevangenis verblijven)	18

4.3.1	Huidige situatie	18
4.3.2	Acties vanaf 2021	19
4.3.3	Acties na 2023	21
4.4	veelplegers	21
4.4.1	Huidige situatie	21
4.4.2	Acties vanaf 2021	21
4.4.3	Acties na 2023	21
4.5	aders van intrafamiliaal (incl. kindermishandeling) en seksueel geweld	22
4.5.1	Huidige situatie	22
4.5.2	Acties vanaf 2021	22
4.5.3	Acties na 2023	23
5	SD4: WE ZETTEN IN OP DE OVERGANG VAN HET LEVEN BINNEN EN BUITEN DE GEVANGENIS ZODAT DE GEDETINEERDE HET TRAJECT DAT HIJ BINNEN DE GEVANGENIS HEEFT OPGEZET, KAN VERDERZETTEN NA ZIJN VRIJLATING EN OMGEKEERD	24
5.1	Huidige situatie	24
5.1.1	Brug binnen-buiten	24
5.1.2	Huidig aanbod:	24
5.2	Acties vanaf 2021	24
6	SD5: WE ZETTEN IN OP (HERNIEUWDE EN) VERSTERKTE SAMENWERKING EN ORGANISATIEVORMEN OM TE KOMEN TOT EEN HULP- EN DIENSTVERLENINGSAANBOD OP MAAT VOOR ELKE GEDETINEERDE	32
6.1	Huidige situatie	32
6.2	Acties vanaf 2021	32
7	OVERZICHT NIEUWE ACTIES	34
8	BIJLAGES:	35
8.1	Link tussen het STRAP en de het beleidsplan van CAW Oost-Vlaanderen (2018-2023)	35
8.2	Overzicht Evaluatie actieplan 2018-2020	36
8.3	Overzicht psychische ondersteuning in de gevangenis van Oudenaarde	38
8.4	Optimale personeelsinzet CAW Oostvlaanderen (audit rekenhof)	40
8.5	Beleidsaanbevelingen uit de kloofanalyse van CGG (2017)	42
8.6	Samenvatting van het SCIL onderzoek in Oudenaarde	44

1 RICHTING GEVEND KADER

1.1 DECREET

Op 8 maart 2013 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Dit decreet voorziet per gevangenis een beleidsteam en coördinatieteam dat voorgezeten wordt door de beleidscoördinator.

Het beleidsteam is samengesteld uit de vertegenwoordigers van de Vlaamse actoren en de gevangenisdirectie. De opdracht van het beleidsteam bestaat uit de opmaak en bekrachtiging van een actieplan, dat uitvoering geeft aan het strategisch plan van de Vlaamse Regering. Het coördinatieteam is bevoegd voor de opvolging en uitvoering van het actieplan.

1.2 STRATEGISCH PLAN 2020-2025

Het strategisch plan voor de periode 2020-2025 werd op 13 november 2020 goedgekeurd door de Vlaamse regering. De nieuwe Vlaamse minister voor justitie en handhaving, Zuhal Demir, is coördinerend minister.

Minister Zuhal Demir vraagt het beleidsteam om in het actieplan minstens telkens één actie te formuleren bij de strategische doelstellingen 2, 4, 5 en rond elke doelgroep opgenomen in strategische doelstelling 3. Wanneer dit niet gevolgd wordt dient dit gemotiveerd te worden.

1.3 MISSIE VAN DE HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN IN DE GEVANGENIS VAN OUDENAARDE (ECHO)

Met ECHO willen we een aanbod uitwerken dat voldoet aan de noden en de behoeften van de gedetineerden tijdens alle fases van de detentie, met specifieke aandacht voor de overgang van binnen naar buiten. Bij de uitwerking van dit aanbod willen we maximaal inzetten op de participatie van gedetineerden en finaal willen we met ons aanbod bijdragen aan herstelgerichte detentie.

1.4 RELEVANTE BELEIDSPLANNEN VAN DE PARTNERS

1.4.1 OBRA|BAKEN (VAPH)

Sinds 2017 werd het werkings- en financieringskader vastgelegd in een BVR (24.11.2017 - B.S. 12.01.2018). Het doelstellingenkader luidt als volgt:

Art. 3. De voorzieningen, vermeld in artikel 2, bieden de volgende ondersteuning:

1° handicapspecifieke dagondersteuning in de gevangenis;

2° psychosociale begeleiding;

3° overdracht van handicapspecifieke knowhow en forensische expertise aan andere actoren die betrokken zijn bij de ondersteuning van de gedetineerde of de geïnterneerde.

Deze werking werd in 2001 gestart in de gevangenis van Gent. In het beleidsplan 2018-2022 van OBRA|BAKEN vzw werd geopteerd voor de doelstelling: "Uitbreiding van de intrapenitentiaire werking over de Oost-Vlaamse gevangenissen". Sinds 2020 is er wekelijks individueel begeleidingsaanbod gevangenissen van Oudenaarde, Beveren en Dendermonde.

OBRA|BAKEN wil dit de komende periode verankeren en kijkt hoe ze de 3 doelstellingen uit de BVR verder kunnen realiseren binnen de middelen en mogelijkheden. Ze zetten daarbij maximaal in op samenwerking en afstemming met de andere diensten.

1.4.2 CAW Oost-Vlaanderen

Het CAW Oost Vlaanderen heeft een overzicht gemaakt met de linken tussen het STRAP (2020-2025) en het beleidsplan van CAW Oost-Vlaanderen (2018-2023). Hieronder staan de linken die relevant zijn in het kader van dit actieplan.

	Actie STRAP	CAW Oost-Vlaanderen
OD 2.2.15	Verbeteren toegang tot en toewijzing van sociale huurwoningen voor (ex-) gedetineerden	Geen link met eigen beleidsplan, wij linken dit met actie rond continuïteit traject binnen – buiten uit het STRAP
OD4.2.42	Continuïteit traject binnen-buiten detentie	We linken dit met een aantal acties uit ons eigen beleidsplan mbt de naadloze overgang binnen buiten

De uitgebreide versie vind je in bijlage.

1.5 LOOPTIJD VAN HET ACTIEPLAN

De Looptijd van het actieplan bedraagt 30 maanden maar kan na een evaluatie en mogelijke bijsturing verlengd worden tot de einddatum van het strategisch plan.

We richten ons bij aanvang van het actieplan op de periode van 2021 tot en met 2025 en voorzien een evaluatie in het najaar van 2013. Na deze evaluatie kunnen bestaande acties worden bijgestuurd en nieuwe acties worden toegevoegd.

2 OMGEVINGSANALYSE

2.1 POPULATIE VAN DE GEVANGENIS VAN OUDENAARDE

2.1.1 Algemene omschrijving

	Gemiddeld* aantal in 2020	Capaciteit
Aantal gedetineerden in SIO	168	166
Aantal veroordeelden	90	82 = capaciteit van sectie 2, 3, 5 en 6
Aantal beklaagden (+ niet definitief veroordeelden)	77	68 = capaciteit van sectie 1 en 4
Aantal in beperkte detentie (6+ en BD-huis)	Kon niet worden opgehaald uit SIDIS.	16

*Gemiddelde van de dagpopulatie van de 1ste dag van elke maand.

2.1.2 Specifieke doelgroepen (cfr STRAP)

Doelgroep STRAP	Omschrijving*	Percentage** (of exact aantal op 01/05)
Geradicaliseerden		2 (= exact aantal)
Psychische problematiek (incl. verslaving)	'Psychische problematiek' ruim bekeken	90%
Ikv het STRAP worden hieronder ook personen met een handicap gerekend	SCIL onderzoek 2020: Vermoeden van een licht verstandelijke beperking (NI. def.)	44%
Veelplegers	Gedetineerden die voor nieuwe feiten een tweede (of meerdere) detentie uitzitten	80%
Intrafamiliaal geweld (incl. kindermishandeling)		20%
Seksueel geweld		20 (=exact aantal)

* Er is nood aan een duidelijke omschrijving van deze doelgroepen. Momenteel hebben we zelf invulling gegeven om tot een inschatting te kunnen komen.

** Dit percentage is een inschatting van de PSD op basis van de bovengenoemde omschrijvingen van de doelgroepen.

2.1 EVALUATIE VAN DE ACTIEPLANNEN IN SIO (2013-2020)

In de actieplannen van de laatste zeven jaar (2013 en 2020) zien we een veelheid aan acties waar niet meteen een duidelijke lijn in zit. We zien eerder verschillende 'golven' waarin bepaalde doelgroepen of werkingsprincipes worden opgepikt die daarna terug uitdoven. In het kader hieronder zie je een clustering van de verschillende acties in een aantal thema's.

We zien ook dat slechts de helft van de acties volledig afgerond waren op het moment van de evaluatie van het actieplan. De andere helft was nog lopende of was slechts deels afgerond. Slechts een kleine minderheid werd niet uitgevoerd.

Overzicht van acties per thema gegroepeerd (2013-2020) **EVALUATIE**

Tabel acties/thema	Aantal acties		OK	Deels/lopende*	niet OK
re-integratie	13		4	8	1
behoeftegerichte H&D	2	10	1	1	
behoeftegerichte H&D (anderstalige beklagden)	3		3		
behoeftegerichte H&D (voeding en steroïden)	2			1	1
behoeftegerichte H&D (zwakkere doelgroep)	3		1	1	1
ECHO-team	7		4	2	1
participatie	5		3	2	
sociaal netwerk	5		3	2	
herstel	2			2	
overleg met justitie	2			2	
TOTAAL	44		19	21	4

* acties die bij de evaluatie van het actieplan nog lopende waren of slechts deels afgerond waren.

Het overzicht van de evaluatie van vorig actieplan (2018-2020) vind je in bijlage.

2.2 PSYCHISCHE ONDERSTEUNING IN DE GEVANGENIS VAN OUDENAARDE

De psychische ondersteuning van gedetineerden schiet te kort in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen. De combinatie van de slechte detentieomstandigheden (structurele overbevolking, vaak verouderde infrastructuur, focus op bewaking i.p.v. begeleiding enz.), het gebrek aan mensen en middelen (zie verder in de omgevingsanalyse) en de hoge prevalentie van allerlei problemen bij gedetineerden (zie de omgevingsanalyse bij het STRAP) zijn daarvoor verantwoordelijk.

In de gevangenis van Oudenaarde hebben we de psychische ondersteuning in kaart gebracht. In kader van dit actieplan beperken we ons tot de psychische ondersteuning die vanuit Vlaanderen gesubsidieerd wordt. Een overzicht van alle psychische ondersteuning in de gevangenis van Oudenaarde vind je terug in bijlage.

Momenteel kunnen we voor de psychische ondersteuning - vanuit Vlaanderen - van gemiddeld 168 gedetineerden een beroep doen op 2,9 VTE professionele ondersteuning (verspreid over 10 koppen) en 0,2 VTE ondersteuning door vrijwilligers (verspreid over 10 koppen). Zie onderstaande tabel.

2.2.1 Intrapenitentiaire werkingen die door Vlaanderen gesubsidieerd worden

Organisatie	VTE	Koppen
CAW (trajectbegeleiders JWW)	2	3
CAW (vrijwilligers)	0,2	10
CGG (ADENTRO)	0,3	2
OBRA BAKEN (VAPH)	0,45	2
Moderator	0,15	3
Tandem	hebben we hier niet opgenomen omdat deze dienst zich specifiek richt op de doorstroom naar psychische zorg na detentie	
De consultant internering (CAW Limburg)	hebben we hier niet opgenomen omdat dit aanbod slechts voor een zeer beperkte groep toegankelijk is	

2.2.2 Onthaal

Geen van deze diensten doet een systematisch onthaal van alle nieuwkomers. CAW, OBRA|BAKEN en Moderator gaan in op vragen van een gedetineerde (via rapportbriefje) of via doorverwijzing. CGG is enkel toegankelijk via doorverwijzing vanuit JWW of PSD.

2.2.3 Wachlijsten

CAW O-VI. (trajectbegeleiding)	14/10/2020: 21 wachtende (rapportbriefjes juni) 13/01/2021: 18 wachtende (in tussentijd ook 18 cliënten prioritair gezien) 09/04/2021: 0 wachtende (JWW zit momenteel tijdelijk met + 0,2VTE en heeft een stagiaire die als volwaardig lid meedraait)
CGG	28/10/2020: 15 wachtende 13/01/2021: 19 wachtende , waarvan 5 voor screening 15/4/2021: 14 op de wachtlijst , waarvan 1 iemand om te screenen
OBRA BAKEN	13/10/2020: 7 wachtenden 16/04/2021: 2 wachtende
Moderator	14/10/2020: geen wachtende

2.3 OPTIMALE PERSOONEELSINZET JWW (2019)

In kader van de audit van het Rekenhof (2019) is er een document optimale personeelsinzet opgemaakt voor alle JWW 's in Vlaanderen en Brussel. Dit is door CAW Oost-Vlaanderen gebruikt om de optimale personeelsinzet voor de 4 Oost-Vlaamse gevangenissen te berekenen.

Op basis van de informatie m.b.t. de hulpverleningscapaciteit, het aantal gedetineerden en de opdrachten van JWW hebben ze een raming gemaakt van de vereiste personeelsinzet om alle gedetineerden en hun directe sociale omgeving proactief te kunnen benaderen zonder wachtlijsten.

Voor de gevangenis van Oudenaarde kwamen ze op een **optimale inzet van 3,6 VTE of de nood aan een stijging van 45%** van de huidige personeelsinzet.

De cijfers uit de CAW-audit vind je in bijlage.

2.4 KLOOFANALYSE CGG (2017)

In een intern document "Herijking CGG-aanbod in kader van strategisch plan hulp- en dienstverlening gedetineerden" hebben de CGG centra in 2017 een kloofanalyse gemaakt waarbij ze het CGG aanbod in alle Vlaamse en Brusselse gevangenissen afzetten tegen de psychiatrische morbiditeit van gedetineerden.

Volgens hun analyse, die gebaseerd is op verschillende wetenschappelijke studies, was er toen een **verviervoudiging van het CGG aanbod nodig** om de kloof met de reële behoefte aan geestelijke gezondheidszorg bij gedetineerden te dichten.

De teamverantwoordelijke voor de forensische werking van het CGG (Adentro) vermoed dat de nood in 2021 niet zal gedaald zijn waardoor de conclusie uit de kloofanalyse van 2017 nog actueel is. Voor Oudenaarde komt dit neer op een nood aan 1,2 VTE om te kunnen voldoen aan de behoefte aan geestelijke gezondheidszorg in de gevangenis van Oudenaarde.

De beleidsaanbevelingen van de kloofanalyse vind je in bijlage.

2.5 SCIL-ONDERZOEK IN SIO

In 2020 werd in de gevangenis van Oudenaarde de prevalentie onderzocht van het vermoeden van een verstandelijke beperking bij veroordeelden. Dit gebeurde via de SCIL, de Screener voor Intelligentie en Licht verstandelijke beperking in het kader van een masterproef.

De SCIL werd in Oudenaarde afgenomen bij 34 gedetineerden. Uit het onderzoek blijkt dat **44,1% van de onderzochte personen een vermoeden heeft van licht verstandelijke beperking** (IQ <85 – Ned. definitie).

Een uitgebreide samenvatting van het onderzoek vind je in bijlage.

3 SD2: ALLE VLAAMSE BELEIDSDOMEINEN ZETTEN MAXIMAAL IN OP HULP- EN DIENSTVERLENING, EN IN HET BIJZONDER OP ONDERWIJS, WERK, WELZIJN, GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG EN WONEN, AAN GEDETINEERDEN OM REINTEGRATIE TE BEVORDEREN, ZODOENDE OOK RECIDIVE TE BEPERKEN EN NIEUWE SLACHTOFFERS TE VOORKOMEN

3.1 HUIDIGE SITUATIE

3.1.1 Re-integratie bevorderen

Vanuit de hulp- en dienstverlening zetten we actief in op de re-integratie van gedetineerden maar we stuiten daarbij op twee beperkingen.

Ten eerste **bereiken we niet alle gedetineerden** door een tekort aan aanbod en door het vrijwillig karakter van ons aanbod.

Ten tweede zijn er heel wat **factoren die een grote impact hebben op de re-integratie waar we vanuit de intramurale hulp- en dienstverlening geen impact op hebben.**

3.1.1.1 *Problemen die eigen zijn aan het detentiesysteem:*

- De huidige detentieomstandigheden (afgesneden van de samenleving, verouderde infrastructuur, focus op bewaking i.p.v. begeleiding enz.) dragen jammer genoeg niet bij tot een omgeving die re-integratie stimuleert.
- De onzekerheid van de verblijfsduur bij de beklaagden zorgt ervoor dat de detentie vaak en heel negatieve impact heeft op deze doelgroep (verlies van werk, woonst enz.)
- Het gebrek aan een einddatum van de straf (BD, ET en VI) is niet bevorderlijk om aansluitend werk, woonst, begeleiding, enz. te vinden. Daarenboven is er een slechte afstemming tussen de voorwaarden vanuit de SURB en de verwachtingen van een werkgever, huurder, voorziening enz.
- Men kan onvoldoende inkomen vergaren tijdens detentie om zelfstandig de re-integratie voor te bereiden (sparen voor huurwaarborg, afbetaling slachtoffer enz.).
- Het strafblad heeft negatieve impact op de zoektocht naar werk.

3.1.1.2 *Het gebrek aan toegankelijk aanbod buiten de muren*

- Er is een algemeen tekort aan plaatsen binnen de residentiële en de ambulante GGZ (drughulpverlening, centra voor zedendelinquenten, agressiebegeleiding enz.) waarbij het als forensische cliënt (door de combinatie van de problematiek en de strafbare feiten) nog moeilijker is om een van deze schaarse plaatsen te bemachtigen.
- Er is een gebrek aan betaalbare (huur)woningen en er zijn lange wachtlijsten voor sociale woningen (zeker voor alleenstaande mannen).
- Lokale besturen met een gevangenis op hun grondgebied willen vaak enkel inspanningen doen voor gedetineerden die gedomicilieerd zijn (of hun re-integratie willen uitwerken) in hun stad/gemeente.

3.1.2 Recidive beperken

3.1.2.1 Alle hulp- en dienstverlening = recidive verlagend

De huidige hulp- en dienstverlening kan recidive verlagend werken. Door het welzijn van gedetineerden te bevorderen en ons te richten op het ontwikkelen van zijn vaardigheden en capaciteiten kunnen we - in de geest van het Good Lives Model - de kans op recidive verlagen. Jammer genoeg kampen we met **chronische wachtlijsten bij alle hulp- en dienstverleningspartners terwijl deze partners slechts een deel van de populatie bereiken.**

De beschikbare mensen en middelen (zowel vanuit Vlaanderen als vanuit DG EPI) worden momenteel zo goed als mogelijk ingezet om tegemoet te komen aan de grootste noden in de gevangenis. Hierbij wordt in de eerste plaats ingezet om zoveel mogelijk **detentieschade te beperken** door het welzijn van de gedetineerden te verhogen en in de tweede plaats wordt ingezet op de **uitbouw van een reclasseringsplan** zodat veroordeelden zoveel mogelijk vrij kunnen komen onder voorwaarden.

Jammer genoeg bevinden we ons in een omgeving die niet ontworpen is om de 'band met de maatschappij te herstellen' of om 'therapeutisch' te werken (zoals bijvoorbeeld in de FPC's). We zijn met andere woorden nog ver verwijderd van een omgeving waarin mensen door een volwaardig multidisciplinair team continu gestimuleerd worden om aan zichzelf te werken en we hebben jammer genoeg nog niet de mensen en middelen om specifieke hulp- en dienstverlening te ontwikkelen die primair gericht is op recidivebeperking.

3.2 ACTIES VANAF 2021

3.2.1 Gezondheid (GGZ)

3.2.1.1 We werken een groepsaanbod uit gericht op psychische stabilisatie.

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 2 (OD 2.3) en SD 3 (OD 3.2)	
Actie: We werken een groepsaanbod uit gericht op psychische stabilisatie.	
Trekkende medewerker	Hannelore (CGG)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
○ Medewerkers binnen de Intra-penitentiaire werking van het team forensische zorg ○ Beleidscoördinator gevangenis ○ ECHO medewerkers	
Stappenplan	Communicatie
○ We doen een aanzet tot interne inhoudelijke uitwerking van een groepstherapeutisch aanbod tegen september 2021 via literatuurstudie en forensisch therapeutische expertise in het forensisch team. ○ We werken in het najaar van 2021 het groepstherapeutisch aanbod inhoudelijk uit. ○ In het najaar van 2021 vatten we de praktische organisatie binnen de gevangenis context aan. ○ Uitvoering van therapeutische groepsessie op regelmatige basis vanaf begin 2022.	○ Stand van zaken op het beleidsteam ○ Communicatie naar gedetineerden over het concrete aanbod (zowel in de activiteitengids van ECHO als met afzonderlijke folders)

Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
○ Er wordt een literatuurstudie uitgevoerd tegen september 2021 ○ concrete inhoudelijke uitwerking + praktische uitwerking tegen eind 2021 ○ Aanvang uitvoering therapeutische groepsessies begin 2022 ○ Verslag van evaluatie: eind 2022	Omwille van corona maatregelen kon een geplande sessie in het najaar van 2020 niet doorgaan in de gevangenis van Oudenaarde.
Middelen	
Er zijn geen bijkomende middelen nodig voor deze actie.	

3.2.1.2 Jaarlijks vindt minimaal één psycho-educatieve sessie plaats waarbij gedetineerden op de wachtlijst CGG voorrang krijgen.

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 2 (OD 2.3) en SD 3 (OD 3.2)	
Actie: Jaarlijks vindt minimaal één psycho-educatieve sessie plaats waarbij gedetineerden op de wachtlijst CGG voorrang krijgen.	
Trekkende medewerker	Hans (CGG)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
○ Medewerkers binnen de IP werking van het team forensische zorg ○ Beleidscoördinator gevangenis ○ ECHO medewerkers	
Stappenplan	Communicatie
○ In het najaar van 2021 organiseren we een eerste psycho-educatieve sessie (onder voorbehoud van corona maatregelen) ○ Evaluatie eind 2021 ○ Uitvoering van minimaal één psycho-educatieve sessie per jaar vanaf 2022	○ Communicatie naar gedetineerden over het concrete aanbod (zowel in de activiteitengids van ECHO als met afzonderlijke folders)
Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
○ Er is een eerste sessie doorgegaan in 2021 ○ Er is een evaluatieverslag van deze sessie ○ Jaarlijks gaat er minimaal 1 sessie door vanaf 2022	De inhoud van deze psycho-educatieve sessies is reeds uitgewerkt
Middelen	
Er zijn geen bijkomende middelen nodig voor deze actie.	

3.2.2 Onderwijs

3.2.2.1 We zetten in op digitale geletterdheid in Oudenaarde.

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 2 (OD 2.1) en SD 4 (OD 4.4, A49)	
Actie: We zetten in op digitale geletterdheid in Oudenaarde.	
Trekkende medewerker	Babette (Vocvo)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
○ ICT van DG EPI (centrale ICT en lokaal) ○ Scholen: hét CVO Vlaamse Ardennen, PCVO Groeipunt, Leerpunt Zuid-Oost-Vlaanderen ○ LIO (doorverwijzing en advies)	
Stappenplan	Communicatie
Verkenning najaar 2021: ○ Bevragen bij LIO wat de noden zijn ○ Bevragen bij opleidingsverstrekkers wat de mogelijkheden zijn ○ Bevragen bij ICT SI Oudenaarde wat de mogelijkheden zijn Vorbereiding om te starten (schooljaar 2022-2023): ○ Beslissen met alle directieleden welke opleiding kan starten ○ Oplijsten van de voorwaarden om deel te nemen ○ Promo (zie communicatie) Na het eerste schooljaar: ○ Evaluatie	Communicatie naar gedetineerden in het kader van de nieuwe IT opleiding: ○ in de activiteitengids ECHO ○ afzonderlijke flyers bij opstart
Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
○ Toegang tot beperkt internet (in eerste plaats voor examencommissie en tweedekansonderwijs) ○ Installatie nieuwe computers ○ Opstart opleiding	○ Nieuwe computers zijn besteld en geleverd maar moeten nog geïnstalleerd worden. ○ Er komt een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse gemeenschap en DG EPI waar de samenwerking rond ICT wordt opgenomen. ○ In het STRAP werd de ontwikkeling van een online leerplatform (PRIMO) aangekondigd.
Middelen	
○ De internetlijn wordt betaald door DG EPI ○ Nieuwe computers worden betaald door Cellmade ○ De software wordt betaald door Cellmade	

3.2.2.2 We verkennen de mogelijkheid om Soft Skills te ontwikkelen via het onderwijsaanbod.

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 2 (OD 2.1)	
Actie: We verkennen de mogelijkheid om Soft Skills te ontwikkelen via het onderwijsaanbod.	
Trekkende medewerker	Babette (Vocvo)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
○ Scholen: hét CVO Vlaamse Ardennen, PCVO Groeipunt, Leerpunt Zuid-Oost-Vlaanderen, KISP ○ LIO (doorverwijzing en advies) ○ VDAB (doorverwijzing en advies)	
Stappenplan	Communicatie
○ vraag vanuit de planningsdag terugkoppelen naar de scholen om hun aanbod te bekijken ○ terugkoppelen met de VDAB en LIO wat zij als noden ervaren ○ organiseren van het aanbod ○ evaluatie van het aanbod	Communicatie naar gedetineerden in kader van de nieuwe ‘Soft Skills-opleiding’: ○ in de activiteitengids ECHO ○ afzonderlijke flyers bij opstart
Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
○ De mogelijkheden van de scholen zijn in kaart gebracht ○ Overleg met LIO en VDAB heeft plaatsgevonden ○ Opleiding Soft Skills kan starten	Op de planningsdag werd de nood aan Soft Skills duidelijk.
Middelen	
Voor deze actie zijn geen bijkomende middelen nodig.	

3.2.3 Participatie van gedetineerden

3.2.3.1 We werken een participatief project uit waarbij gedetineerden worden ingezet om (mede)gedetineerden psychisch te ondersteunen.

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 2 (OD 2.4)	
Actie: We werken een participatief project uit waarbij gedetineerden worden ingezet om (mede)gedetineerden psychisch te ondersteunen.	
Trekkende medewerker	Jeroen (beleidscoördinator)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
○ Gedetineerden die bereid zijn om zich in te zetten voor (mede)gedetineerden ○ Babette (CAW) ○ Heather (DRA) ○ Marc (Bewaking)	

Stappenplan	Communicatie
Gezien het een participatief project is waarbij de gedetineerden zelf aangeven voor welke zaken ze ondersteuning wensen is dit moeilijk op voorhand in te schatten.	○ Communicatie om bewaking en alle diensten in de gevangenis op de hoogte te brengen van het project. ○ Communicatie om de werking voor te stellen aan de (mede)gedetineerden.
Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
○ Voorjaar 2021: Het is helder voor bewaking, interne en externe diensten en medegedetineerden wat het project inhoudt. ○ Zomer 2021: - Er is een praktische regeling uitgewerkt zodat gedetineerden en 'ondersteuners' elkaar gemakkelijk kunnen ontmoeten. - Er wordt maandelijks een intervisie georganiseerd. ○ Doorlopend: We proberen snel te antwoorden op ondersteuningsvragen vanuit de ondersteuners.	○ Momenteel hebben we drie gedetineerden die samen met ons nadenken hoe ze de 'psychische ondersteuning van (mede)gedetineerden' concreet kunnen maken. ○ Er is op vraag van de gedetineerden een eerste sessie georganiseerd in verband met het omgaan met suïcidepreventie.
Middelen	
Promocampagne + zichtbaarheid van 'de ondersteuners': €250 (Steunfonds)	

3.3 ACTIES NA 2023

3.3.1.1 *We organiseren ons naar de uitkomst van de onderzoeken [A6, A7, A9, A10, A19, A20, A23, A25, A26]¹ voor zover dit haalbaar is met de beschikbare mensen en middelen.*

¹ Verwijzingen naar acties in het STRAP van 2020-2025.

4 SD3: BINNEN DE H&D BESTEDEN WE BIJZONDERE AANDACHT AAN VOLGENDE DOELGROEPEN: GERADICALISEERDEN, GEDETINEERDEN MET EEN PSYCHISCHE/PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK, VEELPLEGERS EN DADERS INTRA FAMILIAAL EN SEKSUEEL GEWELD.

4.1 INLEIDING

De hulp- en dienstverlening vertrekt vanuit de noden van alle gedetineerden. Daarbij worden geen doelgroepen prioritair gezien (met uitzondering van geradicaliseerden). Daar de omschrijving van bovenstaande doelgroepen onvoldoende duidelijk is wachten we de resultaten af van de aangekondigde onderzoeken zodat we ons aanbod daar in de mate van het mogelijke kunnen op afstemmen.

In de gevangenis van Oudenaarde hebben we slechts een beperkt aantal geradicaliseerden (2) en daders seksueel geweld (20). De overige doelgroepen zijn moeilijker af te bakenen. Volgens een inschatting van de PSD heeft 90% van de huidige populatie een psychische problematiek, zijn 80% veelplegers en is er bij 20% van de gedetineerden sprake van intrafamiliaal geweld (zie 2. omgevingsanalyse).

De fysieke omgeving van de gevangenis van Oudenaarde laat jammer genoeg niet toe om specifieke doelgroepen op een sectie of een wandelingen af te scheiden van de rest. Dit zorgt ervoor dat specifiek aanbod voor bepaalde doelgroepen (vb. drugsvrije omgeving, veilige leefomgeving voor zedendelinquenten, zorgwandeling, enz.) niet georganiseerd kan worden in de gevangenis van Oudenaarde.

Het algemeen aanbod vanuit PSD en JWW is voor alle doelgroepen toegankelijk. Daarnaast is er ook specifiek aanbod ongeacht de doelgroep:

- Bij ernstige psychische of psychiatrische klachten (CGG)
- Bij vermoeden van een beperking (OBRA | BAKEN)
- Bij agressieproblemen (Touché, gefinancierd door DG EPI)
- Bij problemen met alcohol, illegale drugs en geneesmiddelenmisbruik (De Kiem, gefinancierd door DG EPI)

4.2 GERADICALISEERDEN

4.2.1 Huidige situatie

Geradicaliseerden krijgen voorrang op de wachtlijst bij JWW en CGG. Zij gaan aanklappend te werk en beide diensten sluiten aan op het casusoverleg geradicaliseerden.

4.2.2 Acties vanaf 2021

4.2.2.1 *Er wordt onderzocht hoe het justitiehuis nauwer betrokken kan worden bij het intern overleg in verband met geradicaliseerden*

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie?

SD 3 (OD 3.1, A29 en A32)

Actie: Er wordt onderzocht hoe het justitiehuis nauwer betrokken kan worden bij het intern overleg in verband met geradicaliseerden

Trekkende medewerker

Jeroen (beleidscoördinator)

Betrokken partners/meewerkende medewerkers

Pieter Van Caeneghem (directie gevangenis)
Petra Van Audenhove (directie justitiehuis)

Stappenplan

Communicatie

- Overleg met directie gevangenis en JH om op basis van het nieuwe Vlaamse draaiboek (ivm geradicaliseerden) samenwerkingsafspraken te maken.
- Overleg tussen directie en JH wanneer er nieuwe ontwikkelingen zijn op het gebied van geradicaliseerden (juridische basis informatie-uitwisseling, VERA2R,...)

Deze actie vergt geen bijkomende communicatie.

Indicatoren (mijlpalen)

Stand van zaken

Mijlpalen 2023:

- Er zijn samenwerkingsafspraken tussen de gevangenis en het justitiehuis om het mandaat van het JH 'voorbereiding en concretisering van het reclasseringsplan tijdens detentie' te operationaliseren.
[Mandaat vanuit de gemeenschappelijke omzendbrief daterend van 18 februari 2019 voor een globale aanpak van gewelddadige radicalisering en extremisme en van terrorisme]
- Het JH wordt uitgenodigd op het lokaal casuoverleg van de gevangenis wanneer dit relevant is
[Zoals voorzien in het draaiboek DG EPI & Departement Welzijn, Volksgezondheid en gezin rond de aanpak van radicalisering in gevangenissen]

- Momenteel loopt er een casuoverleg in de gevangenis van Oudenaarde.

We wachten nog een aantal zaken af:

- Nieuw draaiboek vanuit Vlaanderen ivm geradicaliseerden
- Degelijke juridische basis voor informatie-uitwisseling (op basis van art 458ter)
- Implementatie van het nieuwe risicobeoordelings- instrument (VERA2R) door het JH

Mijlpalen 2025:

- De informatie-uitwisseling tijdens multidisciplinair overleg in kader van disengagementtrajecten (op basis van art 458 ter) verloopt vlot.
- De informatie-uitwisseling tussen de gevangenis en het justitiehuis in kader van het nieuwe risicobeoordelingsinstrument (VERA2R) verloopt vlot

Middelen

Deze actie vergt geen bijkomende middelen.

4.2.2.2 We brengen ons potentieel aanbod voor gedetineerden met een terro statuut extra onder de aandacht (prioritaire aanmelding, vroeg interventie bij mogelijk radicaliseringsproces en zorgcontinuïteit na detentie)

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 3 (OD 3.1)	
Actie: We brengen ons potentieel aanbod voor gedetineerden met een terro statuut extra onder de aandacht (prioritaire aanmelding, vroeg interventie bij mogelijk radicaliseringsproces en zorgcontinuïteit na detentie)	
Trekkende medewerker	Machteld (CGG)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
○ Medewerkers binnen de IP werking van het team forensische zorg ○ Beleidscoördinator gevangenis	
Stappenplan	Communicatie
○ schriftelijk communicatie van onze werking met deze doelgroep naar verwijzers in de gevangenis in het najaar van 2021 ○ mondelinge toelichting van onze werking met deze doelgroep tijdens een klein welzijnsteam in het najaar van 2021	○ Schriftelijk communicatie van onze werking met deze doelgroep (naar verwijzers in de gevangenis) ○ Stand van zaken op beleidsteam
Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
○ Jaarlijkse cijfers vanuit het project disengagement (cijfers worden gegenereerd begin 2022) ○ Op basis van deze cijfers: evaluatieverslag in het voorjaar van 2022	○ Gedetineerden met een terro statuut die worden aangemeld worden prioritair gescreend. ○ Begeleiding wordt prioritair opgestart bij aanwezigheid van een hulpvraag naar onze dienst.
Middelen	
Er zijn geen bijkomende middelen nodig voor deze actie	

4.3 GEDETINEERDEN MET EEN PSYCHISCHE/PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK (INCLUSIEF VERSLAVINGSPROBLEMATIEKEN EN GEÏNTERNEERDEN DIE IN DE GEVANGENIS VERBLIJVEN)

4.3.1 Huidige situatie

Het **Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG)** biedt psychotherapeutische gesprekken aan. Gedetineerden kunnen bij hen terecht met psychologische moeilijkheden zoals angst, depressie, verlieservaringen, stress, trauma, ... en delictgerelateerde vragen.

De Kiem helpt gedetineerden om hun alcohol- of druggebruik beter onder controle te krijgen. Ze geven informatie over de risico's van de middelen en over hoe je de schade kan beperken. Ze geven ook tips om je motivatie te versterken en informatie over hulp na de gevangenis. De Kiem ondersteunt gedetineerden bij het maken van keuzes voor de toekomst en leert vaardigheden aan om met problemen om te gaan. Dit zowel individueel als via groepssessies. Dit aanbod wordt gefinancierd door DG EPI.

Tandem helpt gedetineerden zoeken naar een passend hulpverleningsaanbod (zowel voor verslaving als andere geestelijke gezondheidsproblematieken) wanneer deze vrijkomen. Tandem biedt informatie over het bestaande hulpverleningsaanbod en ondersteuning tijdens de aanmelding en intakeprocedure.

Sinds 2020 voorziet **OBRA|BAKEN** een begeleidingsaanbod voor cliënten met een (vermoeden van een) beperking. Ze voorzien individuele begeleiding die kan bestaan uit psychosociale ondersteuning, zinvolle daginvulling in detentie en het uitwerken van een reclasseringstraject. Daarnaast delen ze hun expertise over de doelgroep met alle partners in SIO in functie van een omgang op maat voor deze doelgroep.

4.3.2 Acties vanaf 2021

De acties vanuit CGG onder SD 2 (Groepsaanbod en Psycho-educatie) kunnen ook onder SD 3 gesitueerd worden.

4.3.2.1 *We willen taal en taalbewustwording aangrijpen als manier om vlotter contact te maken met gedetineerden met (een vermoeden van) een beperking.*

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 3 (OD 3.2, A 33)	
Actie: We willen taal en taalbewustwording aangrijpen als manier om vlotter contact te maken met gedetineerden met (een vermoeden van) een beperking.	
Trekkende medewerker	Johanna en Sarah (OBRA BAKEN)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
○ Leden van ECHO ○ PSD ○ Directie	
Stappenplan	Communicatie
○ Doorlopend: op vraag van de partners mee vorm geven aan duidelijke communicatie in SIO (vb folder burgerkledij, activiteitengids ECHO,...) ○ Najaar 2021: korte vorming omtrent heldere taal op het ECHO overleg. ○ voorjaar 2021: ontwikkelen van aangepaste informatie voor mensen met een vermoeden van een beperking (vb over internering, bewindvoering,...) ○ voorjaar 2022: ontwikkelen van informatie over specifieke beperkingen (verstandelijke beperking, autismspectrum stoornis, niet aangeboren hersenletsel)	○ Toegankelijke informatie voor mensen met een vermoeden van een beperking (vb over internering, bewindvoering,... (vanaf najaar 2021) ○ Informatiebrochures O B over beperkingen (verstandelijke beperking, autismspectrum stoornis, niet aangeboren hersenletsel) (vanaf 2022)

Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
Mijlpalen 2023: ○ Obra Baken is de gekende partner op het domein van heldere taal. ○ De partners (ECHO, penitentiaire diensten,...) hebben handvaten gekregen om heldere communicatie op te stellen. ○ Er is aangepaste informatie op maat van mensen met een vermoeden van een beperking voorhanden. ○ Er is informatie over specifieke beperkingen voorhanden. Mijlpalen 2025: ○ Obra Baken zorgt mede voor een informatie op maat van alle gedetineerden.	Werking O B werd reeds kenbaar gemaakt via de activiteitengids. We namen al een aantal vragen naar heldere taal op: ○ Folder burgerkledij ○ Activiteitengids ECHO
Middelen	
Voor deze actie zijn geen bijkomende middelen nodig.	

4.3.2.2 We werken mee aan de uitbouw van werk en dagbesteding op maat van gedetineerden met (een vermoeden van) een beperking binnen de gevangenis

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 3 (OD 3.2, A 33)	
Actie: We werken mee aan de uitbouw van werk en dagbesteding op maat van gedetineerden met (een vermoeden van) een beperking binnen de gevangenis	
Trekkende medewerker	Johanna en Sarah (OBRA BAKEN)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
○ Verantwoordelijke werkhuizen (Gino Schrever) ○ Partners binnen het project Groen & Detentie	
Stappenplan	Communicatie
○ Doorlopend: advies voor aanpassingen van de werkomgeving voor mensen met een beperking (casusgericht via PSD-werkhuis overleg of algemeen) ○ Najaar 2023: We bieden tips en handvaten aan penitentiair personeel over het omgaan met mensen met een vermoeden van een beperking in een werksituatie (specifiek ASS/NAH/VB) ○ Deelnemen aan het project "Groen & Detentie" en binnen dit project de expertise vanuit OBRA Baken inzetten voor het moestuinproject in Oudenaarde. (afhankelijk van timing project)	Regelmatig bezorgen we een stand van zaken aan de partners (directie, werkhuizen en PSD). Tips en handvaten voor penitentiair personeel over het omgaan met mensen met een vermoeden van een beperking in een werksituatie (specifiek ASS/NAH/VB).

Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
Mijlpalen 2023: ○ Het personeel van de werkhuizen weet dat ze voor aanpassingen van de werkomgeving in kader van een beperking terecht kunnen bij OBRA BAKEN ○ Er is toegankelijke informatie voor penitentiair personeel over het omgaan met mensen met een vermoeden van een beperking in een werksituatie (specifiek ASS/NAH/VB). Mijlpalen 2025: ○ Er is blijvende aandacht voor de toeleiding en tewerkstelling van gedetineerden met een vermoeden van beperking bij het penitentiair personeel en de ruimere partners (ECHO, PSD, ...). ○ OBRA BAKEN neemt binnen het moestuinproject mee de begeleiding op voor mensen met (een vermoeden van) een beperking.	○ Januari 2021 overleg Groen en Detentie ○ In februari 2021 is een eerste rondleiding en brainstorm in de werkhuizen doorgegaan. ○ In april 2021 is op casusniveau overlegd met betrokken actoren.
Middelen	
○ Er zijn geen bijkomende middelen nodig voor deze actie vanuit Obra Baken. ○ Deze actie kan wel impact hebben op de middelen vanuit Cellmade om de nodige aanpassingen in de werkhuizen te realiseren.	

4.3.3 Acties na 2023

4.3.3.1 We organiseren ons naar de uitkomst van het onderzoek [A34]² voor zover dit haalbaar is met de beschikbare mensen en middelen.

4.4 VEELPLEGERS

4.4.1 Huidige situatie

Deze groep werd tot nu toe niet als afzonderlijke doelgroep gezien. Afhankelijk van de omschrijving van deze doelgroep kunnen we bekijken of deze groep behoefte heeft aan een andere aanpak en/of andere partners.

4.4.2 Acties vanaf 2021

Geen acties: motivatie we wachten het onderzoek [A35] af.

4.4.3 Acties na 2023

4.4.3.1 We organiseren ons naar de uitkomst van het onderzoek [A35]³ voor zover dit haalbaar is met de beschikbare mensen en middelen.

² Verwijzingen naar acties in het STRAP van 2020-2025.

³ Verwijzingen naar acties in het STRAP van 2020-2025.

4.5 DADERS VAN INTRAFAMILIAAL (INCL. KINDERMISHANDELING) EN SEKSUEEL GEWELD

4.5.1 Huidige situatie

De groep van daders van intrafamiliaal geweld werd tot nu toe niet als afzonderlijke doelgroep gezien. Afhankelijk van de omschrijving van deze doelgroep kunnen we bekijken of deze groep behoefte heeft aan een andere aanpak en/of andere partners.

Voor de daders van seksueel geweld en in het bijzonder mensen die pedoseksuele feiten pleegden is er nood aan een veilige omgeving. In Oudenaarde kunnen we deze gezien de infrastructuur jammer genoeg niet bieden (zie 4.1. inleiding).

4.5.2 Acties vanaf 2021

4.5.2.1 *Veroordeelden voor seksueel geweld en/of familiaal geweld nemen deel aan een traject van dialooggroepen.*

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 3 (OD 3.4)	
Actie: Veroordeelden voor seksueel geweld en/of familiaal geweld nemen deel aan een traject van dialooggroepen.	
Trekker	Evelyn en Lien (Moderator vzw)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
medewerker (JWW) medewerker (PSD) medewerker (CGG) Jeroen (BC) Directie gevangenis	
Stappenplan	Communicatie
Voorjaar 2022: ○ Zicht krijgen op het aantal gedetineerden die niet konden bemiddelen met hun slachtoffer ○ Versterken van de brug binnen-buiten door ervaringsdragers te betrekken Najaar 2022: ○ Verkennen van de mogelijkheid om een vorm van dialoog te starten tussen de plegers, de slachtoffers en burgers uit de samenleving. ○ Draagvlak creëren voor dialooggroepen Vanaf 2023: ○ Uitwerken van een draaiboek voor dialooggroepen in Oudenaarde ○ Activiteiten uitwerken ○ Uitvoeren activiteiten Eind 2024: ○ Evaluatie	○ Driemaandelijks stand van zaken op het klein welzijnsteam ○ Flyer: samen verkennen van het nieuwe initiatief ○ Rapportage aan het beleidsteam

Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
Mijlpalen najaar 2023 (tussentijdse evaluatie): ○ Overleg met betrokken actoren is doorgegaan ○ Bemiddelaars hebben in kaart gebracht hoeveel mensen interesse hebben in deelname aan een dialooggroep ○ Stappenplan en draaiboek voor lokale aanpak ○ Opstart momenten en intake gesprekken met potentiële deelnemers zijn doorgegaan	Dialooggroepen maken op dit moment geen deel uit van het huidige aanbod hulp- en dienstverlening. Dit aanbod kan een antwoord bieden op de vraag van slachtoffers en daders om een face to face herstelgesprek op te starten met hun pleger. Burgers uit de samenleving kunnen op deze manier in contact komen met veroordeelden voor seksueel geweld en/of familiaal geweld.
Mijlpaal 2025 (einde actieplan): ○ Er zijn een aantal dialooggesprekken doorgegaan ○ Er is een evaluatieverslag	
Middelen	
Extra subsidiëring van de Vlaamse overheid (0,1 VTE) om de dialooggroep effectief te kunnen laten doorgaan.	

4.5.3 Acties na 2023

4.5.3.1 *We organiseren ons naar de uitkomst van het onderzoek [A36, A37 en A38]⁴ voor zover dit haalbaar is met de beschikbare mensen en middelen.*

⁴ Verwijzingen naar acties in het STRAP van 2020-2025.

5 SD4: WE ZETTEN IN OP DE OVERGANG VAN HET LEVEN BINNEN EN BUITEN DE GEVANGENIS ZODAT DE GEDETINEERDE HET TRAJECT DAT HIJ BINNEN DE GEVANGENIS HEEFT OPGEZET, KAN VERDERZETTEN NA ZIJN VRIJLATING EN OMGEKEERD

5.1 HUIDIGE SITUATIE

5.1.1 Brug binnen-buiten

De hulp- en dienstverleningsactoren proberen zoveel mogelijk trajecten die binnen worden opgestart buiten te continueren (door andere partners). We merken wel dat dit niet evidentie is.

Ten eerste is het **aanbod binnen beperkt** zodat het moeilijk is om voor elke gedetineerde een traject op maat uit te werken. Ook buiten is het aanbod beperkt en is dit beperkte aanbod vaak moeilijk toegankelijk voor ex-gedetineerden (gebrek aan plaatsen binnen de GGZ, gebrek aan inkomen om buiten opleiding te volgen enz.).

Ten tweede zien we dat een aantal gedetineerden na hun detentie breken met alles wat aan detentie doet denken. Door het **vrijwillig karakter van de hulp- en dienstverlening** (zowel binnen als buiten) verdwijnen deze gedetineerden vaak van de radar ook al werd er een traject uitgewerkt tijdens detentie.

5.1.2 Huidig aanbod:

Bij de opstart van beperkte detentie (BD) wordt via **cliëntoverleg** de noodzakelijk informatie-uitwisseling (in alle transparantie naar de justitiabele toe) georganiseerd. Er wordt gestreefd om zo snel mogelijk bij opstart BD samen te zitten met de justitiabele, PSD, justitieassistent van het justitiehuis van Oudenaarde en indien zinvol en mogelijk de trajectbegeleider van JWW. Ook bij een eventuele intrekking/herroeping van BD/ET/VI wordt ernaar gestreefd om een cliëntoverleg te organiseren (met PSD en de justitieassistent).

CAW Oost-Vlaanderen zet drie **buddy's** in om gedetineerden te ondersteunen bij het herstarten van hun leven in vrijheid. Dit pilootproject werd in 2018 opgestart met een aantal buddy's die voorheen werkzaam waren in de vluchtelingenwerking.

Gedetineerden met opleidingsvragen kunnen in de gevangenis terecht bij LIO (learning inside out). Om hun opleidingstraject na detentie verder te zetten is er een samenwerking tussen het LIO-project en de **leerwinkel** buiten.

De **bibliotheek** in de gevangenis voorziet jaarlijks een aantal culturele activiteiten ('Samen lezen' en 'Papa vertelt').

5.2 ACTIES VANAF 2021⁵

De acties vanuit Vocvo onder SD 2 (Digitale geletterdheid) kan ook onder SD 4 gesitueerd worden.

⁵ De fiches van alle acties uit het actieplan 2020-2025 vind je in bijlage

5.2.1.1 Met de lokale actoren worden oplossingen gezocht voor de woonproblematiek van ex-gedetineerden uit de gevangenis van Oudenaarde.

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 4 (OD 4.1 , A 41)	
Actie: Met de lokale actoren worden oplossingen gezocht voor de woonproblematiek van ex-gedetineerden uit de gevangenis van Oudenaarde.	
Trekkende medewerker	Jeroen (beleidscoördinator)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
○ Inge Debaere (JWW) ○ PSD ○ Sociaal Huis Oudenaarde (OCMW: huisvesting) ○ Sociaal Verhuur Kantoor (SVK) Zuid-Oost-Vlaanderen ○ Team woonbegeleiding van CAW Oost Vlaanderen ○ Justitiehuis Oudenaarde ○ Agentschap Wonen (Wonen Vlaanderen)	
Stappenplan	Communicatie
○ Er wordt nagegaan of er in de regio nog relevante partners zijn in het kader van “wonen” ○ De werkgroep wonen wordt terug opgestart in de gevangenis van Oudenaarde ○ Er wordt een netwerkmoment georganiseerd voor alle betrokken medewerkers ○ In navolging van het netwerkmoment worden er afspraken gemaakt met belangrijkste spelers in de regio. ○ Er wordt onderzocht hoe het Agentschap Wonen (Wonen Vlaanderen) betrokken kan worden bij de woonproblematiek van (ex-)gedetineerden uit de gevangenis van Oudenaarde.	○ Het verslag van de werkgroep wonen wordt ruim verspreid onder alle belanghebbenden. ○ Uitnodiging voor het netwerkmoment (2022)
Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
Mijlpalen 2023: ○ Najaar 2021: de werkgroep wonen is opnieuw samengekomen. ○ In de loop van 2022 wordt een netwerkmoment georganiseerd voor alle (veld)medewerkers. Mijlpalen 2025: ○ Tegen eind 2023 zijn er zijn samenwerkingsafspraken met de belangrijkste woonactoren uit de regio. ○ Tegen eind 2025 speelt Agentschap wonen een actieve rol in de gevangenis van Oudenaarde.	○ Dit was een productieve werkgroep (tot 2018) die door de het uitvallen en wissel van de beleidscoördinator al even op non-actief staat.
Middelen	
Catering voor het netwerkmoment: € 100 (Steunfonds)	

5.2.1.2 We zetten tijdens detentie een duo begeleiding op met VDAB/GTB voor gedetineerden met grote afstand tot de arbeidsmarkt, zodat de begeleiding na detentie kan worden verdergezet.

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 4 (OD 4.1, A 40)	
Actie: We zetten tijdens detentie een duo begeleiding op met VDAB/GTB voor gedetineerden met grote afstand tot de arbeidsmarkt, zodat de begeleiding na detentie kan worden verdergezet.	
Trekkende medewerker	Marina (VDAB)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
Barbara Claes (GTB)	
Stappenplan	Communicatie
○ GTB bemiddelaar moet opleiding detentie bij VDAB volgen via Spoor 21 ○ GTB bemiddelaar moet kennismaken met werking in gevangenis (bezoek intra muros) ○ GTB bemiddelaar wordt ingewerkt door detentiebemiddelaar in dagelijkse werking ○ Regelmatig overleg tussen detentiebemiddelaar en GTB bemiddelaar over klanten die mogelijk gebaat zijn bij een duo begeleiding (dossierbespreking)	○ Communicatie over concept van duo begeleiding naar PSD en JWW in gevangenis zodra werking op poten staat
Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
Mijlpalen 2023: ○ GTB bemiddelaar moet opleiding gevolgd hebben ○ GTB bemiddelaar moet bezoek gebracht hebben aan gevangenis om kennis te maken ○ GTB bemiddelaar begeleidt ex-gedetineerden met grote afstand tot de arbeidsmarkt in de werkwinkel	○ GTB bemiddelaar heeft reeds overleg gehad met detentiebemiddelaar VDAB om kennis te maken ○ GTB bemiddelaar heeft de basisinfo rond de werking met gedetineerden ontvangen en besproken met detentiebemiddelaar
Mijlpalen 2025: ○ Bemiddeling van gedetineerden met grote afstand tot de arbeidsmarkt door GTB bemiddelaar in werkwinkel tijdens UV's in samenwerking met detentiebemiddelaar ○ Bemiddeling intra muros van gedetineerden met grote afstand tot de arbeidsmarkt door GTB bemiddelaar	
Middelen	
GTB bemiddelaar zal toegang nodig hebben tot lokaal met laptop en internet in de gevangenis.	

5.2.1.3 We evalueren de buddywerking van JWW Oudenaarde met onze stakeholders.

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 4 (OD 4.2)	
Actie: We evalueren de buddywerking van JWW Oudenaarde met onze stakeholders.	
Trekkende medewerker	Tinneke Voets (Themaverantwoordelijke JWW)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
○ De buddy's ○ Vrijwilligerswerking van het CAW ○ PSD gevangenis Oudenaarde ○ Justitiehuis Oudenaarde ○ CAW onthaal ○ Serviceverantwoordelijke CAW ○ Beleidscoördinator	
Stappenplan	Communicatie
○ Bevragen van de buddy's en de cliënten over de gelopen trajecten via trajectbegeleiding ○ Reeds gelopen trajecten evalueren op niveau van team JWW Oudenaarde ○ Interne evaluatie bespreken op klein welzijnsteam ○ Evaluatie bespreken met Justitiehuis ○ Continue terugkoppeling tav de betrokken partners (o.a. CAW,...) ○ Evoluties in de sector mee in kaart brengen (rol Justitiehuis, brug binnen buiten, ...)	○ Het resultaat van de evaluatie wordt bezorgd aan de stakeholders.
Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
Mijlpalen 2023: ○ Evaluatiedocument is opgemaakt ○ Kosten en baten zijn in kaart gebracht ○ Overleg met verschillende partners heeft plaats gevonden	○ 3 buddy's ○ 3 cliënten die worden opgevolgd (1 afgerond in 2019) ○ Onduidelijkheid mbt vrijwilligersbeleid CAW ○ Middelen zijn ontoereikend (vrijwilligerscoach is gesaneerd) ○ Bachelorproef vrijwilliger kan als basis dienen voor de evaluatie
Mijlpalen 2025: ○ Evaluatie is afgerond	
Middelen	
Er zijn geen extra middelen nodig voor deze actie.	

5.2.1.4 We bouwen de samenwerking tussen JWW, PSD en JH op basis van concrete trajecten verder uit.

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 4 (OD 4.2, A 42)	
Actie: We bouwen de samenwerking tussen JWW, PSD en JH op basis van concrete trajecten verder uit.	
Trekkende medewerker	Jeroen Van Luchene (Beleidscoördinator)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
Tinneke Voets (themaverantwoordelijke JWW) Katie Desmet (PSD coördinator) Petra Van Audenhove (directie justitiehuis)	
Stappenplan	Communicatie
○ We bekijken hoe we de informatie vanuit JWW kunnen meenemen in de bestaande samenwerking tussen JH Oudenaarde en PSD in functie van BD. ○ We bekijken hoe we de samenwerking tussen JH Oudenaarde en PSD (en JWW) in functie van BD kunnen uitbreiden naar de penitentiaire - (ET en VI) en andere mandaten (probatie, VOV,...). ○ We bekijken hoe we deze manier van werken kunnen uitbreiden naar andere justitiehuisen. ○ We zoeken naar oplossingen om constructief samen te werken met respect voor elkaars beroepsgeheim We formuleren nieuwe samenwerkingsafspraken en volgen deze intern op via het klein Welzijnsteam.	○ Nieuwe samenwerkingsafspraken worden verspreid naar de brede groep samenwerkingspartners.
Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
Mijlpalen 2023: ○ We hebben een oplossing gevonden om JWW te betrekken bij de overdracht tussen PSD en JH Oudenaarde (in kader van BD en andere modaliteiten). ○ We hebben oplossingen gevonden om onderling informatie te delen zonder het beroepsgeheim te schenden. ○ We hebben een vergelijkbare oplossing gevonden om ook een warme overdracht mogelijk te maken met andere justitiehuisen	○ Momenteel is er een constructief overleg met PSD en JWW op klein Welzijnsteam.
Mijlpalen 2025: ○ In alle trajecten waar samenwerking tussen JWW, PSD en JH aangewezen is loopt deze samenwerking conform de gemaakte afspraken.	
Middelen	
Voor deze actie hebben we geen bijkomende middelen nodig.	

5.2.1.5 De gevangenisbibliotheek start met een zelfuitleenbalie (RFID) en onderzoekt de mogelijkheid om digitale content aan te bieden

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 4 (OD 4.3, A 50)	
Actie: : De gevangenisbibliotheek start met een zelfuitleenbalie (RFID) en onderzoekt de mogelijkheid om digitale content aan te bieden.	
Trekkende medewerker	Els De Vos (Bibliotheek Oudenaarde)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	Sylvianna De Grootte (Bibliotheek Oudenaarde) Tijl De Meulemeester (Stad Oudenaarde ICT) Technische dienst en ICT gevangenis Oudenaarde Jeroen (BC)
Stappenplan	Communicatie
○ Na toewijs leverancier zelfuitleen in de hoofdbibliotheek zal het dossier zelfuitleen gevangenisbibliotheek opgestart worden (de leverancier in beide vestigingen moet dezelfde zijn). ○ Op basis van de plannen van de leverancier plant de Technische dienst van de gevangenis de werken in ○ De gedetineerden worden op de hoogte gebracht van de werking van de zelfuitleen ○ Er wordt onderzocht hoe we vanuit de gevangenisbibliotheek digitale content kunnen aanbieden.	○ Datum opstart dossier wordt doorgegeven aan de beleidscoördinator. ○ Het interne bibliotheekreglement wordt aangepast en gecommuniceerd naar de gedetineerden. ○ De gedetineerden worden op de hoogte gebracht van de werking van de zelfuitleen.
Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
Mijlpalen 2023 : ○ eind 2023 moet de zelfuitleenbalie in werking zijn ○ Het interne bibliotheek reglement is aangepast ○ De gedetineerden weten hoe de zelfuitleen werkt ○ Er is een overzicht van alle struikelblokken om digitale content te ontlenen in de gevangenisbibliotheek	Het dossier komt op het college van burgemeester en schepenen op 17 mei 2021. Daar zal de leverancier (voor hoofd- en gevangenisbibliotheek) toegewezen worden.
Middelen	
Zelfuitleenbalie voor gevangenisbibliotheek 24.900 euro (Vlaamse subsidie)	

5.2.1.6 We werken een bokspoljct uit met oog op verduurzaming

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 4 (OD 4.3, A45)	
Actie: We werken een bokspoljct uit met oog op verduurzaming	
Trekkende medewerker	Heather Loontjens (De Rode Antraciet)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
Ibrahim Emsallak (Vlaamse boksliga) Pieter Van Caeneghem (directive gevangenis)	
Stappenplan	Communicatie
- o Uitwerken concept & doelstellingen - o Zoektocht middelen - o Praktische uitrol - o Evaluatie	- o Bekendmaking/informereren van personeel justitie - o Overleg met doorverwijzers (JWW, PSD, CGG) - o Bekendmaking bij de gedetineerden
Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
Mijlpalen 2023: - o effectieve uitrol van het bokspoljct - o evaluatie (vd uitrol en de doelstellingen): verhogen van zelfvertrouwen, impulscontrole, zelfbeheersing, zelfkennis,...	Het uitwerken van het concept en de zoektocht naar de middelen zijn reeds afgerond. De effectieve uitrol dient nog te gebeuren.
Mijlpalen 2025: - o we hebben zicht of de beoogde doelstellingen bereikt werden - o we kunnen beslissen of we dit project kunnen verduurzamen	
Middelen	
Ondersteuning van de Vlaamse boksliga (kostprijs lesgevers, kostprijs materiaal,...) via middelen van Sport Vlaanderen.	

5.2.1.7 We werken een cultureel aanbod uit specifiek voor jonge gedetineerden uit de regio van Oudenaarde

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 4 (OD 4.3 A45)	
Actie: We werken een cultureel aanbod uit specifiek voor jonge gedetineerden uit de regio van Oudenaarde	
Trekkende medewerker	Louise Janssens (De Rode Antraciet)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
Heather Loontjens (De Rode Antraciet) Nikki Kiekens (Uit de marge vzw jeugdwelzijnswerk) Stephanie Balcaen (Sportdienst stad Oudenaarde)	
Stappenplan	Communicatie
○ Bedenken interessante en relevante activiteit voor de jongere gedetineerden (18-25j) ○ Akkoord verkrijgen bij justitie & bij Uit de Marge ○ Praktische uitrol ○ Evaluatie	○ Voorbereidend overleg met Uit de Marge & de sportdienst ○ Overleg ikv de effectieve opstart ○ Gerichte promo (gedetineerden 18-25j)
Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
Mijlpalen 2023: ○ Effectieve uitrol van de samenwerking ○ Evaluatie ○ Afweging voor verduurzaming voor de samenwerking met Uit De Marge Mijlpalen 2025: ○ effectieve uitrol van de activiteit ○ bereik van de beoogde doelgroep (jongeren tot 25j, afkomstig uit de regio van Oudenaarde)	Het eerste voorbereidend overleg is achter de rug. Er is definitief akkoord bij zowel justitie als Uit de Marge. De effectieve uitrol en evaluatie dient nog te gebeuren
Middelen	
Er zijn geen financiële (of zeer beperkte) middelen aan verbonden. De jeugdopbouwwerker van Uit de Marge neemt dit op binnen zijn regulier werkrooster.	

6 SD5: WE ZETTEN IN OP (HERNIEUWDE EN) VERSTERKTE SAMENWERKING EN ORGANISATIEVORMEN OM TE KOMEN TOT EEN HULP- EN DIENSTVERLENINGSAAVBOD OP MAAT VOOR ELKE GEDETINEERDE

6.1 HUIDIGE SITUATIE

Momenteel worden individuele dossiers op het klein welzijnsteam besproken. Op dit overleg, dat georganiseerd wordt door de PSD, worden ook verschillende hulp- en dienstverleningsactoren uitgenodigd.

Om de concrete samenwerking te versterken zou een ‘**centraal dossier**’ voor elke gedetineerde waarin zowel de PSD als de hulp- en dienstverleningsactoren informatie kunnen delen (mits toestemming van de gedetineerde) een meerwaarde zijn. Op deze manier kan effectief samengewerkt worden om het welzijn van de gedetineerde te verhogen, een reclasseringsplan uit te werken en in de toekomst ook het risico op recidive op te volgen. We hopen dat de plannen vanuit DG EPI (detentieplan) en vanuit Vlaanderen (hulp- en dienstverleningsplan) compatibel zullen zijn zodat we hierdoor een stap dichterbij komen tot een ‘centraal dossier’.

Uit de initiatieven die in het kader van de begeleiding van geradicaliseerden genomen werden blijkt dat er nood is aan aangepaste **regelgeving over het (gedeelde) beroepsgeheim**. Dit moet primair aangepakt worden als we willen komen tot een volwaardige multidisciplinaire benadering voor alle gedetineerde.

6.2 ACTIES VANAF 2021

6.2.1.1 Werken aan verbondenheid op niveau van het beleidsteam.

Onder welke strategische doelstelling van het STRAP valt deze actie? SD 5	
Actie: We werken aan verbondenheid op niveau van het beleidsteam.	
Trekkende medewerker	Jeroen (beleidscoördinator)
Betrokken partners/meewerkende medewerkers	
Leden beleidsteam	
Stappenplan	Communicatie
○ Najaar 2021: De leden van het beleidsteam worden afzonderlijk bevroegd naar een energiegevend sociale activiteit die de inhoudelijke verbondenheid stimuleert. ○ In de loop van 2022 doen we een gezamenlijke activiteit met de leden van het beleidsteam	Voor deze actie is geen specifieke communicatie nodig.

Indicatoren (mijlpalen)	Stand van zaken
Mijlpalen 2023: ○ De leden van het beleidsteam hebben een gezamenlijke sociale activiteit gedaan waardoor ze elkaars werking beter leerden kennen. ○ Er is meer connectie op niveau van het beleidsteam.	De vraag naar meer connectie wordt algemeen gedragen door de leden van het beleidsteam.
Middelen	
We voorzien hier €100 van de middelen vanuit Vlaanderen (budget 2022)	

7 OVERZICHT NIEUWE ACTIES

Met dit actieplan zetten we in op 18 nieuwe acties. Na de evaluatie in het najaar van 2013 kunnen acties aangepast worden, nieuwe acties toegevoegd worden of acties stopgezet worden.

STRAP	Actie 1	Actie 2	Actie 3	Actie 4	Actie 5	Actie 6	Actie 7	Actie 8
SD2	Groepsaanbod (CGG)	Psychoeducatie (CGG)	Digitale geletterdheid (Vocvo)	Soft Skills (Vocvo)	Participatie gedetineerden: psychische ondersteuning (BC)			
SD3 (OD 3.1)	JH betrekken bij intern overleg (BC)	Aanbod geradicaliseerden bekendmaken (CGG)						
SD3b (OD 3.2)	Heldere taal (O B)	Werk en dagbesteding (O B)	Groepsaanbod en psychoeducatie (CGG) [idem SD 2]					
SD3 (OD 3.3)	/							
SD3 (OD 3.4)	Dialoggroep (Moderator)							
SD4	Woonproblematiek (BC)	Duo begeleiding VDAB/GTB (VDAB)	Buddywerking evalueren (JWW)	Samenwerking JWW/PSD en JH (BC)	Zelfuitleen Bibliotheek (Bib)	Boksproject (DRA)	Cultureel jongerenproject (DRA)	Digitale geletterdheid (Vocvo) [idem SD 2]
SD5	Verbondenheid op niveau van het beleidsteam (BC)							

8 BIJLAGES:

- 1.5.2 Link tussen het STRAP en de het beleidsplan van CAW Oost-Vlaanderen (2018-2023)
- 2.1 Overzicht evaluatie actieplan 2018-2020
- 2.2 Overzicht psychische ondersteuning in Oudenaarde
- 2.3 Optimale personeelsinzet JWW (audit Rekenhof)
- 2.4 Beleidsaanbevelingen uit de kloofanalyse van CGG (2017)
- 2.5 Samenvatting van het SCILL-onderzoek Oudenaarde

8.1 LINK TUSSEN HET STRAP EN DE HET BELEIDSPAN VAN CAW OOST-VLAANDEREN (2018-2023)

Impactanalyse ikv actieplan JWW Gent - CAW Oost-Vlaanderen

We zijn vertrokken vanuit het STRAP 2020-2025. Dit hebben we naast ons CAW beleidsplan gelegd. Hieronder vind je een weergave van de acties waar we zeker een link zien ons eigen beleidsplan. Sommige acties koppelen we ook aan een huidige praktijk of linken we aan een andere actie in het STRAP.

	Actie	CAW Oost-Vlaanderen
OD 2.2.12	Inzet van detentieconsulenten bij de uitwerking van het reclasseringsplan	De werking en evaluatie van REWIND is te linken aan deze actie van het STRAP
OD 2.2.15	Verbeteren toegang tot en toewijzing van sociale huurwoningen voor (ex-) gedetineerden	Geen link met eigen beleidsplan, wij linken dit met actie rond continuïteit traject binnen – buiten uit het STRAP
OD 2.2.16	Aanvragen van een identiteitskaart vanuit de gevangenis	Geen link met eigen beleidsplan, wij linken dit met actie rond continuïteit traject binnen – buiten uit het STRAP
OD 2.2.17	Referentieadressen	Geen link met eigen beleidsplan, wij linken dit met actie rond continuïteit traject binnen – buiten uit het STRAP
OD 2.3.19	Optimalisering van de praktijken met betrekking tot het onthaal van gedetineerden	Dit is een actie waar we vanuit de WG JWW (CAW Groep) aan meewerken. Er is ook een link onze eigen beleidsplan : actie mbt provinciale instroom + experimenteren met vormen van proactief/receptief onthaal.
OD 2.3.21	Optimalisering van de praktijken met betrekking tot herstel en het inzetten van sociale netwerken	Deze actie linken we aan ons eigen beleidsplan waar we acties hebben vermeld mbt ons aanbod voor DSO en het vormen van onze medewerkers mbt herstelgericht denkkader (VZW Ligand)
OD 2.3.22	Uitbreiding werking TANDEM	Er is een actie mbt extern overleg in ons beleidsplan – we zijn ook lid van de SG Tandem.
OD 3.1.28	Structurele inbedding disengagementwerking binnen de CAW	Deze actie wordt mee opgevolgd binnen de WG JWW. Er is ook een actiefiche van CAW Limburg (referentie CAW)
OD 3.1.30	Betere informatiedeling tijdens multidisciplinair overleg in het kader van disengagementtrajecten	Deze actie wordt mee opgevolgd binnen de WG JWW. Er is ook een actiefiche van CAW Limburg (referentie CAW)
OD3.4.36	Aanklappend aanbod gedragstraining intrafamiliaal geweld tijdens detentie	In 2022 volgt de uitrol van de gedragstraining binnen ons CAW – dit is ook opgenomen in ons beleidsplan.

OD3.4.37	Begeleiding zedendelinquenten	In 2022 volgt de uitrol van de zorg binnen ons CAW – dit is ook opgenomen in ons beleidsplan.
OD3.4.38	COSA in de gevangenis	In 2022 volgt de uitrol van de zorg binnen ons CAW – dit is ook opgenomen in ons beleidsplan.
OD3.4.39	Programma ter preventie van gender gerelateerd geweld	Er is een Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld 2020-2025 – vanuit ons CAW werken we hieraan mee.
OD4.1.41	Organiseren van netwerkmomenten over wonen in de verschillende gevangenissen	Hier is geen link met eigen beleidsplan. Dit is een praktijk waar we mee aan hebben gewerkt – we linken dit aan de acties rond continuïteit traject binnen – buiten uit het STRAP
OD4.2.42	Continuïteit traject binnen-buiten detentie	We linken dit met een aantal acties uit ons eigen beleidsplan mbt de naadloze overgang binnen buiten
OD4.2.43	De rol van de lokale besturen in het kader van de re-integratie van (ex-) gedetineerden verduidelijken en partnerschappen op dit vlak versterken	Algemene beleidsdoelstelling CAW
OD4.2.44	Gedeelde visie concretiseren na afronding template forensische hulpverlening OPGG	Als CAW hebben we deelgenomen aan het overleg hieromtrent. Mee de visie uitzetten zal hier op volgen.
OD4.4.48	Versterken van de digitale architectuur	In ons beleidsplan is er een actie mbt online tools. Vanuit JWW zetten we in op een blended hulpverlening – dit is hierin ook belangrijk.
SD5.51	Evaluatie en versterken van de multidisciplinaire aanpak	In ons beleidsplan staat er een actie mbt evaluatie en versterken van onze samenwerkingen.
SD5.52	Hulp- en dienstverleningsplan	Deze actie zal vorm krijgen op niveau van de WG JWW. We zullen dus zeker meewerken aan het uitbouw van de regierol van TB. Dit is ook te linken aan ons Beleidsplan waar we deze actie reeds hadden vermeld in 2019.

Vanuit het CAW zullen we ook nog inzetten op onderstaande zaken:

- Project De Pastorij – dit is gelinkt aan ons thema wonen – deelname stuurgroep staat vermeld in ons beleidsplan.

We zullen ook alle evoluties rond detentiehuisen/transitiehuisen opvolgen en indien gewenst actief participeren aan het overleg daaromtrent.

8.2 OVERZICHT EVALUATIE ACTIEPLAN 2018-2020

	ACTIES	Verantwoordelijke
A	NODEN EN BEHOEFTE - PARTICIPATIE	
1	We verkennen de mogelijkheden rond individuele leertrajecten.	Onderwijscoördinator
2	We betrekken gedetineerden bij de evaluatie van het onderwijsaanbod.	Onderwijscoördinator
3	We willen werkplekklaren structureel inbedden in de beroepsopleidingen.	Onderwijscoördinator

4	We creëren inspraak- en participatiemogelijkheden binnen de bestaande structuren, zoals gedetineerdenoverleg en bestaande werkgroepen.	Beleidscoördinator
5	De projectgroep geeft vorm aan de activiteiten in het kader van “11 jaar Touché”	Touché
6	Vanaf september 2018 gebeurt de promo van activiteiten waar taal geen rol speelt standaard in 3 talen: Nederlands, Frans en Engels.	ECHO
7	Minimum 2 x jaar werkt een groepje gedetineerden zelf een culturele / ontspanningsactiviteit uit voor de medegedetineerden. De participatie is zo maximaal mogelijk. Ze kiezen zelf een activiteit, werken de activiteit uit, zorgen voor de begeleiding en doen een evaluatie.	Communicatieverantwoordelijke
8	Gedetineerden organiseren, ondersteunen, werken mee en denken na over het sportaanbod tijdens de werkgroep sport die 4x per jaar plaatsvindt.	Sportfunctionaris
B	VLOTTE OVERGANG BINNEN - BUITEN	
9	Vanuit trajectbegeleiding zetten we in op nazorg in functie van een vlotte overgang binnen – buiten.	JWW
10	Om de overgang van binnen naar buiten inzake beperkte detentie vlotter te laten verlopen, werken we aan een goede afstemming tussen gevangenis en justitiehuis.	Justitiehuis/ PSD/ JWW
11	Om de overgang van binnen naar buiten vlotter te laten verlopen, stemmen alle betrokken diensten bij de voorbereiding van de reclassering van de gedetineerde onderling af.	Justitiehuis/ Beleidscoördinator
12	Justitiehuis en interne diensten binnen de gevangenissen maken afspraken inzake informatie-uitwisseling tussen justitiehuis en gevangenis zodat de overgang van binnen naar buiten, en desgevallend omgekeerd, vlot kan verlopen en de lopende begeleiding(en) maximaal kunnen gecontinueerd worden.	Justitiehuis/ Beleidscoördinator
13	We verkennen de mogelijkheden tot samenwerking met het Sociaal Huis van stad Oudenaarde.	Beleidscoördinator
C	HERSTELGERICHTE DETENTIE	
14	Vanuit slachtoffer- dader bemiddeling zetten we in op het betrekken van de sociale context (netwerk) van gedetineerden.	Moderator
15	We geven opnieuw invulling aan het concept herstelgerichte detentie in Oudenaarde.	JWW/Moderator/PSD
16	Gedetineerden nemen in het voorjaar deel aan een wielervedstrijd en zamelen geld in voor een goed doel.	Sportfunctionaris
	LEGENDE	
	Afgerond	
	Lopende / Deels afgerond	

8.3 OVERZICHT PSYCHISCHE ONDERSTEUNING IN DE GEVANGENIS VAN OUDENAARDE

Overzicht psychische ondersteuning in SIO

Versie 29 april 2021

Overzicht van de organisaties in SIO

die potentieel betrokken zijn bij de psychische ondersteuning van gedetineerden in SIO.

	Organisatie	Aantal VTE	Aantal koppen	(kern)taken
1	PSD	7,6	8	Onthaal van alle gedetineerden + rapportage bij veroordeelden (>3jaar)
2	CAW O-VI (trajectbegeleiding)	2 (tijdelijk +0.2 VTE vanuit Gent)	3	Trajectbegeleiding (+ sociale context en nazorg) en vrijwilligerswerking (bezoek VW, kinderbezoek en Buddywerking)
3	Medische dienst (verpleging)	1,9	2	
4	Medische dienst (artsen)	?	2	Huisarts Psychiater
5	CGG	0,3	2	(2 ^{de} lijns) geestelijke gezondheidszorg
6	Touché	0,3	5	Specifiek voor gedetineerden met vragen rond agressie
7	OBRA BAKEN	0,45	2	Specifiek voor gedetineerden met een (vermoeden van een) beperking
8	De Kiem	?	1	Specifiek voor gedetineerden met een verslavingsproblematiek
9	Moderator	0,15	3	Herstelbemiddeling tussen dader en slachtoffer
10	Levensbeschouwelijke ondersteuning	?	10	• Moreel consulent: 1 • Katholiek aalmoezenier: 5 • Protestant aalmoezenier: 2 • Iman:2
11	Bezoekvrijwilligers + buddy's JWW	0,2	10	Bezoek bij gedetineerden die geen bezoek krijgen Opvolging van gedetineerden die vrij komen (voor en na detentie)
	TOTAAL	12,95	47	

Huidige stand van zaken

- Wat is de termijn waarop nieuwe gedetineerden onthaald worden?
- Wat is de huidige stand van zaken van de wachtlijst?
- Wat is de huidige frequentie van gesprekken?

A. Wat is de termijn waarop nieuwe gedetineerden onthaald worden?

PSD	Eerstvolgende werkdag
CAW O-VI (trajectbegeleiding)	Geen systematisch onthaal van nieuwe gedetineerden (enkel onthaal na een rapportbriefje of op vraag van PSD, directie e.a.)
Medische dienst (verpleging)	Eerstvolgende dag
Medische dienst (artsen)	Eerstvolgende dag
CGG	Geen systematisch onthaal van nieuwe gedetineerden (enkel toegankelijk via doorverwijzing vanuit PSD of JWW)
Touché	Geen systematisch onthaal van nieuwe gedetineerden (toegankelijk na initiatief van gedetineerde of via doorverwijzing)
OBRA BAKEN	Geen systematisch onthaal van nieuwe gedetineerden (toegankelijk na initiatief van gedetineerde of via doorverwijzing)
De Kiem	Geen systematisch onthaal van nieuwe gedetineerden (toegankelijk na initiatief van gedetineerde of via doorverwijzing)
Moderator	Geen systematisch onthaal van nieuwe gedetineerden (toegankelijk na initiatief van gedetineerde of via doorverwijzing)
Levensbeschouwelijke ondersteuning	• Moreel consulent: ? • Katholiek aalmoezenier:? • Protestant aalmoezenier:? • Iman:?
Bezoekvrijwilligers + buddy's JWW	Geen systematisch onthaal van nieuwe gedetineerden (enkel toegankelijk via doorverwijzing)

B. Wat is de huidige stand van zaken van de wachtlijst?

PSD	Nieuw verslag voor langgestrafte, 1 jaar wachttijd, voor het overige geen wachtlijst
CAW O-VI (trajectbegeleiding)	14/10/2020: 21 wachtende (rapportbriefjes juni) 13/01/2021: 18 wachtende (in tussentijd ook 18 cliënten prioritair gezien) 14/04/2021: 0 wachtende (JWW zit momenteel tijdelijk met + 0,2VTE en heeft een stagiaire die als volwaardig lid meedraait)
Medische dienst (verpleging)	geen
Medische dienst (artsen)	Geen
CGG	28/10/2020: 15 wachtende 13/01/2021: 19 wachtende, waarvan 5 voor screening Op 15/4: 14 op de wachtlijst, waarvan 1 iemand om te screenen
Touché	11/01/21: 4 wachtende
OBRA BAKEN	13/10/2020: 7 wachtende 16/04/2021: 2 wachtende
//De Kiem	?
Moderator	14/10/2020: geen wachtende
Levensbeschouwelijke ondersteuning	• Moreel consulent:? • Katholiek aalmoezenier:? • Protestant aalmoezenier:? • Iman:?
Bezoekvrijwilligers + buddy's JWW	?

C. Wat is de huidige frequentie van gesprekken?

PSD	Volgens behoefte en volgens dossier
CAW O-VI (trajectbegeleiding)	24/12/2020: Om de 2 tot 3 weken. Indien nodig wekelijks maar dit tempo is beperkt in tijd, zo snel als mogelijk wordt dit verminderd. Bij crisissituaties of om praktische zaken te regelen kan dit 2 keer per week zijn. 14/04/2021: begeleidingsgesprekken om de 3 à 4 weken. Bij crisissituaties of ikv praktische administratie kan dit wekelijks zijn.
Medische dienst (verpleging)	Volgens behoefte
Medische dienst (artsen)	Volgens behoefte
CGG	28/10/2020: De meeste gesprekken worden om de 14 dagen ingepland. Er zijn ook cliënten die wekelijks (bij nood, crisis) kunnen gezien worden of in follow-up (om de maand/x aantal maanden).
Touché	11/01/21: meestal 2-wekelijks, kan ook maandelijks afhankelijk van de vraag.
OBRA BAKEN	13/10/2020: min om de 14 dagen, meestal wekelijks 16/04/2021: gemiddeld om de 14 dagen, indien nodig wekelijks
De Kiem	?
Moderator	14/10/2020: om de 14 dagen (zitdag)
Levensbeschouwelijke ondersteuning	• Moreel consulent: gesprek om de 5 à 6 weken (wegens gebrek aan vrijwilligers) • Katholiek aalmoezenier:? • Protestant aalmoezenier:? • Iman:? • ...
Bezoekvrijwilligers + buddy's JWW	Bezoekvrijwilligers: 1gesprek/14d Buddy: tijdens detentie 1 gesprek /14d, na detentie volgens de nood en de afspraken tussen buddy en cliënt (kan variëren van heel intens tot af en toe).

8.4 OPTIMALE PERSONEELSINZET CAW OOSTVLAANDEREN (AUDIT REKENHOF)

De optimale personeelsinzet is berekend op basis van een analyse van volgende zaken:

1. De personeelsinzet op datum van 31/10/2019
2. Hulpverleningscapaciteit
3. Impact penitentiaire context op de hulpverleningscapaciteit
4. Het aantal gedetineerden: instroom en uitstroom
5. De opdrachten van JWW

Resultaat

Op basis van de informatie m.b.t. de hulpverleningscapaciteit, het aantal gedetineerden en de opdrachten van JWW kunnen we een raming maken van de vereiste personeelsinzet om alle gedetineerden en hun directe sociale omgeving proactief te benaderen zonder gebruik van wachtlijsten.

Hier gaan we vanuit dat elke gedetineerde vier onthaalgesprekken krijgt. Voor elke onthaalde gedetineerde wordt ook één onthaalgesprek met de DSO berekend. De inbreng voor gedetineerden in begeleiding

wordt berekend op negen gespreken. Ook hier wordt één begeleidingsgesprek met de DSO. ingecalculleerd.

Op basis van de informatie betreffende de gemiddelde duur van al die types gesprekken hebben we een raming gemaakt van de nodige personeelscapaciteit rekening houdend met verlof-en feestdagen, de tijd nodig voor niet client-gerichte activiteiten en de tijd die verloren gaat als gevolg van de penitentiaire setting.

We schatten in dat er 140 VTE-hulpverleners nodig zijn om alle opdrachten van JWW uit te voeren zonder gebruik van wachtlijsten. Nu zijn er 74,5 VTE hulpverleners aan het werk.

Audit Rekenhof, tabel 6: Berekening optimale personeelsinzet		N
Werkuren per jaar		152.384
Werkuren per week		2.930
VTE		140
Verschil met huidige personeelsinzet VTE		65,5

Omzetting naar Oost-Vlaanderen

Vertrokken vanuit onderstaande gegevens:

Audit Rekenhof: Het aantal gedetineerden

CAW	Gevangenis	Gemiddelde capaciteit (theorie)	Gemiddelde capaciteit (theorie)	Gemiddelde bevolking(werkelijk)	Gemiddelde bevolking (werkelijk)
Oost-Vlaanderen	Gent	299	5,7% *	390	6,4%
	Beveren	312	6 %	294	4,8%
	Dendermonde	168	3,2%	230	3,8%
	Oudenaarde	132	2,5%	156	2,5%
Totaal		5232	100%	6131	100%

*is berekend op de totale capaciteit (bv. 299 vs 5232)

Berekening VTE op basis van gemiddelde capaciteit en bevolking

CAW	Gevangenis	VTE op basis van % Gemiddelde capaciteit (theorie)	VTE op basis van % Gemiddelde bevolking (werkelijk)
Oost-Vlaanderen	Gent	8	8,9
	Beveren	8,3	6,7
	Dendermonde	4,5	5,3
	Oudenaarde	3,5	3,6
Totaal optimale personeelsinzet OV		24,3	24,5
Totaal optimale personeelsinzet Vlaams		140	140

Gevangenis	Huidige inzet TB	Optimale inzet	Huidige/optimale inzet	Extra inzet nodig
Gent	5 VTE	8,9 VTE	56%	44%
Beveren	4 VTE	6,7 VTE	59%	41%

Dendermonde	3,5 VTE	5,3 VTE	66%	34%
Oudenaarde	2 VTE	3,6 VTE	55%	45%
	14,5 VTE	24,5 VTE		

Conclusie voor Oost-Vlaanderen

We hebben in een optimaal scenario 24,5 VTE nodig om alle onze opdrachten uit te voeren. Onze huidige inzet bedraagt 14,5 VTE.

8.5 BELEIDSAANBEVELINGEN UIT DE KLOOFANALYSE VAN CGG (2017)

Beleidsaanbevelingen

De nood aan geestelijke gezondheidszorg in de Vlaamse en Brusselse gevangenen is hoog en overschrijdt de beschikbare CGG- hulpverleningscapaciteit ruimschoots. Deze nota bundelde recente Vlaamse onderzoeksdata waaruit pijnlijk scherp blijkt hoe hoog de zorgnood is als het gaat om ernstige psychische belasting zoals stress, slaapstoornissen, angst, depressie, suïcidaliteit en middelengerelateerde problematiek. Veertig percent van de gedetineerden heeft bovendien een psychiatrische diagnose voor detentie. In zijn beleidsimplicaties in het Panopticon-overzichtsartikel (Favril et al., 2017) wijst Louis Favril erop dat twee op drie van de gedetineerden aangeeft nooit of zeer zelden gebruik te maken van de hulpverlening van de CGG terwijl 39% van deze groep een psychiatrische diagnose heeft bij de start van de detentie.

1) Een eerste belangrijke beleidsaanbeveling is dan ook om de beschikbare CGG-capaciteit in detentie aanzienlijk te verhogen. Onderzoek en EPD-data maken duidelijk dat zelfs als alle geïnterneerden de gevangenis zouden hebben verlaten, het blijvend inzetten op zorg voor geestelijke gezondheid van gedetineerden een beleidsprioriteit is. Wil men de nefaste uitkomsten van psychiatrische stoornissen en klachten zowel tijdens als na detentie aanpakken dan dient het beleid in te zetten op afdoende psychosociale/psychotherapeutische interventies bij gedetineerden met een psychiatrische problematiek. Dat aanbod moet veel ruimer gaan dan enkel de toeleiding richting GGZ buiten detentie voor die gedetineerden die bijna in aanmerking komen voor invrijheidsstelling. Op basis van de hierboven beschreven kloofanalyse is een **verviervoudiging van de huidige capaciteit van gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg** in het kader van het strategisch plan zeker noodzakelijk, al dient in deze de ruimere context van het penitentiaire gezondheidszorgbeleid en de financiering en opdrachtbepaling van alle actoren (medische dienst, toekomstige interdisciplinair uitgebouwde eerstelijnszorg – cfr beleidsaanbeveling 2 & KCE rapport) te worden meegenomen. Belangrijke bouwstenen daarbij zijn het versterken van de gezondheidswijsheid en vroegdetectie-competenties bij het penitentiair personeel, het inzetten op een volwaardige screening van de fysieke en mentale gezondheidsnoden bij elke ‘binnenkomst’ in de gevangenis, het garanderen van een gezondheidsbevorderend traject (in wisselwerking tussen alle relevante actoren) voor elke gedetineerde, het drastisch verhogen van de behandelcapaciteit (zowel groeps-therapeutisch als individueel), inzetten op zorgcontinuïteit (zowel tijdens als na detentie) en (uiteraard) het werk maken van een volwaardig statuut voor de gedetineerde binnen ons gezondheidszorgsysteem.

2) Gegeven het feit dat twee op vijf van de gedetineerden reeds voor hun detentie één (of meer) psychiatrische diagnose blijkt te hebben is het inzetten op **zorgcontinuïteit** cruciaal. Gedetineerden die met een psychiatrische stoornis kampen zouden bij het ingaan van en doorheen hun ganse detentieperiode een degelijke behandeling moeten krijgen voor hun geestelijke gezondheidsproblematiek. Op die manier worden kansen op een succesvolle re-integratie gemaximaliseerd. Bovendien vormt de detentieperiode een uitgelezen kans om personen te bereiken die voorheen door de mazen van het GGZ-net vielen. Uit de evaluatie van de Centrale Aanmeldingspunten drugs (CAP) in de gevangenis bleek dat, voor wat de drugproblematiek betreft, één derde van de CAP-cliënten nog geen behandeling had gevolgd voor hun middelenprobleem (Vandeveldt et al, 2016). In het licht van het federaal masterplan internering en met de eventuele hervormingen van de gezondheidszorg in detentie komt er mogelijk in de toekomst zorgcapaciteit vrij binnen de medische diensten vanuit Justitie. De zorgteams en zorgpsychiaters vanuit de federale overheidsdienst zouden hun rol inzake assessment en monitoring van geestelijke gezondheidsproblematiek beter moeten kunnen opnemen om de gedetineerden met nood aan psychologische behandeling gepast te kunnen toeleiden naar de gevoelig verhoogde CGG-hulpverleningscapaciteit. Wantrouwen ten opzichte van professionals, vrees voor stigmatisering en het verlies van zelfbeeld zijn belangrijke barrières binnen de gevangenis cultuur (Morgan et al., 2016). In het licht van toekomstige beleidsinspanningen inzake penitentiaire gezondheidszorg is een maximale afstemming tussen de betrokken (federale en vlaamse) beleidsactoren primordiaal.

Bovenstaand pleidooi om maximaal in te zetten op zorgcontinuïteit komt ook heel sterk als beleidsprioriteit naar voor in het eerder geciteerde KCE-rapport⁶. In de scenario's voor de toekomstige penitentiaire zorg in België pleit dit rapport om :

- een uitgebreide medische intake voor elke gedetineerde te voorzien bij aankomst in de gevangenis en deze als basis te nemen voor het individueel zorgplan
- informatie over de gezondheidstoestand van gedetineerden op een meer performante manier uit te wisselen tussen zorgverleners, bij aankomst en vertrek van de gedetineerden
- een interdisciplinair team van artsen, verpleegkundigen, kinesitherapeuten, ergotherapeuten, tandartsen, psychologen, psychiaters en maatschappelijk werkers onder coördinatie van een huisarts de gezondheidszorg voor gedetineerden te laten opnemen. Gegeven de hoge prevalentie van psychische klachten is het daarbij onrealistisch om aparte gevangenissen zich te laten specialiseren in de opvolging van gedetineerden met ernstige psychiatrische klachten (een scenario dat in het KCE als een mogelijkheid wordt geopperd). In elke gevangenis dient gespecialiseerde GGZ, zoals nu aangeboden vanuit de Centra Geestelijke Gezondheidszorg, in voldoende mate aanwezig te zijn. Een meer geïntegreerd gedetineerdenbeheer waarbij het detentieplan en zorgplan op elkaar zijn afgestemd kan de huidige negatieve impact van transfers op adequate wijze opvangen. Hier speelt de "beroepsgeheim-knoop" aangezien PSD en JWW/CGG wat dat betreft verschillen (PSD heeft geen beroepsgeheim naar haar opdrachtgever).

3) Uit behoeftenonderzoek⁷ in de gevangenis van Antwerpen (Brosens, De Donder & Verté, 2013) blijkt dat 40% van alle bevraagde gedetineerden zonder CGG-contact niet op de hoogte is van het bestaande CGG-aanbod. Sterker inzetten op bekendmaking van het aanbod bij gedetineerden is belangrijk maar is enkel mogelijk nadat de huidige CGG-capaciteit aanzienlijk is verhoogd. Immers, het rendement van

⁶ Mistiaen, e.a., KCE report 293 As – Gezondheidszorg in Belgische gevangenissen: huidige situatie en toekomstige scenario's, 2017)

⁷ Brosens, D., De Donder, L. & Verté, D. (2013). *Hulp- en dienstverlening in de gevangenis Antwerpen: een onderzoek naar de behoeften van gedetineerden*. Brussel: Vrije Universiteit Brussel

de huidige CGG-capaciteit ligt hoog (zeker gegeven de specificiteit van behandelen in een gevangeniscontext). Indien het huidige aanbod sterker bekend wordt gemaakt zonder verhoging van de capaciteit zal dit de druk op het aanbod (cfr wachttijden) enkel doen toenemen.

Capaciteitsverhoging en een goede indicatiestelling en toeleiding in functie van prioritering van de zorgnoden zijn dus noodzakelijke voorwaarden om de bestaande GGZ-nood bij gedetineerden echt te lenigen.

4) Als laatste beleidsaanbeveling hernemen we het pleidooi dat ook Louis Favril en collegae Vanderlaenen en Audenaert onderstrepen (Favril et al., 2017), met name het belang van een **systematische monitoring van geestelijke gezondheid** als instrument om de behoeften van gedetineerden in kaart te brengen, de gezondheidszorg hierop af te stemmen en interventies in de penitentiaire context te evalueren.

8.6 SAMENVATTING VAN HET SCIL ONDERZOEK IN OUDENAARDE

ONDERZOEK NAAR DE PREVALENTIE VAN (VERMOEDEN VAN) VERSTANDELIJKE BEPERKING BIJ GEDETINEERDEN IN DE GEVANGENIS VAN OUDENAARDE: MIXED METHODSONDERZOEK OP BASIS VAN DE SCIL

Masterproef II voorgelegd voor het behalen van de graad Master of Science in de Pedagogische Wetenschappen, Klinische orthopedagogiek en Disability Studies. Door Katrien Vanschoonwinkel , onder leiding van promotor: Prof. dr. Stijn Vandevelde

In 2020 werd in de gevangenis van Oudenaarde de prevalentie onderzocht van het vermoeden van een verstandelijke beperking bij veroordeelden. Dit gebeurde via de SCIL, de Screener voor Intelligentie en Licht verstandelijke beperking. Eveneens werd gepeild naar de beleving van dit onderzoek zowel bij de gedetineerden als bij de hulpverleners.

Door beter zicht te krijgen op de prevalentie van (vermoeden van) licht verstandelijke beperking kan men aandacht hebben voor een meer aangepaste bejegening tijdens detentie en nadien. Bovendien ondersteunen de cijfers bij het signaleren aan overheid over de benodigde middelen en omkadering voor deze kwetsbare doelgroep.

De SCIL in Oudenaarde werd afgenomen bij 34 gedetineerden. Uit het onderzoek blijkt dat 44,1% van de onderzochte personen een vermoeden heeft van licht verstandelijke beperking (IQ <85 – Ned definitie). Eerder onderzoek in de gevangenis van Brugge (FATIK, 2019) toonde aan dat dit vermoeden bij 87% kon bevestigd worden met de diagnose van licht verstandelijke beperking.

Er werden significante verschillen vastgesteld rond vaardigheden voor het dagelijks leven zoals lezen, met geld rekenen, een klok tekenen, wat de noodzaak aan aangepaste communicatie en bejegening versterkt. De betrokken hulpverleners hadden dit hoge cijfer niet verwacht. Dit cijfer maakt duidelijk dat dit een “verborgen” populatie is waardoor het mogelijk is dat deze groep hulpverlening misloopt.

De meeste gedetineerden vonden de SCIL een gemakkelijk instrument om mee te werken. De bevroegde hulpverleners ondersteunden dit, maar hier moet opgemerkt dat deze, door corona, allen van dezelfde dienst waren. En het bespreekbaar maken van “intelligentie” blijft een moeilijk onderwerp. Meer uitgebreid onderzoek naar haalbaarheid voor andere diensten is nodig.

De resultaten van het onderzoek werden voorgesteld op het Klein Welzijnsteam. Daar werd toegevoegd dat de “juiste” bejegening ook afgestemd is op het emotionele ontwikkelingsniveau van de persoon en gericht op het verhogen van de levenskwaliteit, zoals uitgetekend in het ontwikkelingsdynamisch kader van Došen

(SEO). Daarnaast is de relatie cliënt-begeleider van grote invloed op het resultaat én is een multidisciplinaire aanpak aan te bevelen.